

[Flygaard]

For så vidt angår spørgsmålet om underskuddet på betalingsbalancen er det centrale, at det i høj grad påvirker Danmarks økonomi, fordi vi med et fortsat underskud på de løbende poster på betalingsbalancen, og det uanset om det stagnerer, går lidt ned eller går lidt op, får en stigende udgift til renter, og vi påtager os efterhånden en større afdragsforpligtelse i adskillige år.

Hvis vi ser på spørgsmålet om arbejdsløsheden, er det centrale for de fleste af os vel nok, at det ud over det økonomiske i høj grad indeholder nogle menneskelige problemer, som er dybt at beklage, for i samme omfang et menneske gennem lang tid har gået arbejdsløs, bliver det vanskeligere at få den pågældende ind på arbejdsmarkedet igen, også i de tilfælde, hvor der måtte byde sig beskæftigelsesmæssige muligheder.

Endelig er der spørgsmålet om underskuddet i statskassen. Man kan måske godt sige, at det problem er et lidt andet end problemet med underskuddet på betalingsbalancen. Men et fortsat underskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget vil alligevel føre med sig, at vi får en voksende statsgæld. Det medfører, at den danske stat får en stedse voksende renteforpligtelse og forpligtelse til at betale afdrag. Det påvirker i høj grad det offentlige, og her tænker jeg først og fremmest på staten i dens økonomiske politik eller regeringen i dens økonomiske politik, og jo længere vi kommer ud, jo værre bliver det.

En økonomisk politik, der påvirker de tre nævnte størrelser, underskuddet på betalingsbalancen, arbejdsløsheden og underskuddet i statskassen, i en positiv retning og i samme retning, er langt at foretrække. Det forekommer imidlertid ikke at være en sådan økonomisk politik, der er ført fra regeringens side.

Hvilken økonomisk politik skal der så føres, for at man kan få rettet op på disse forhold? Jeg vil med det samme medgive, at jeg ikke tror, at der er enkle løsninger på sådanne problemer, og jeg tror heller ikke, at enkelte midler er i stand til at klare vores problemer. Dertil kommer de problemer, der kommer til os udefra. Men jeg er alligevel af den opfattelse, at en nødvendig, om end ikke tilstrækkelig forudsætning for at få bedre styr på vores økonomi er en ændret valutapolitik i form af en frigivelse af kronen. Ræsonnementet bag en sådan økonomisk politik er i store træk, at en frigivelse af kronen vil have

en positiv effekt på betalingsbalancen. Det vil i sig selv skabe større beskæftigelse og mindre arbejdsløshed. Det vil igen medføre en mindre udgift til arbejdsløshedsunderstøttelse, og det vil igen påvirke underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet i retning af, at det bliver mindre.

Nu har spørgsmålet om renten i høj grad været gjort til genstand for debat her i dag, så derfor vil jeg også benytte lejligheden til at komme med nogle bemærkninger om det.

Der er en række faktorer, der øver indflydelse på rentens højde. Jeg vil ikke med min opregning sige, at jeg har fået alle faktorer med, men jeg tror nok, at jeg har fået nogle af de væsentligste faktorer med. Den danske rente er for det første påvirket af det internationale renteniveau, for det andet af, hvilken grad af inflation vi har her i landet. For det tredje vil jeg pege på, at spørgsmålet om vores underskud på betalingsbalancen også øver afgørende indflydelse, at forstå således, at jo større underskuddet på de løbende poster på betalingsbalancen er, jo mere påvirkes renten i opadgående retning. For det fjerde er der underskuddet i statskassen, om end jeg må medgive, at den påvirkning af renten, der finder sted, nok er større for så vidt angår underskuddet på betalingsbalancen end for så vidt angår underskuddet i statskassen.

I samme omfang disse fire faktorer kan påvirkes eller de i øvrigt ændrer sig, vil renten blive påvirket, og derfor bør det i høj grad ud fra synspunktet om at få rentehøjden nedbragt være et mål at påvirke inflationen, betalingsbalancen og underskuddet i statskassen.

Jeg vil gerne føje til, at man efter min opfattelse ikke vilkårligt kan ændre renten ved f. eks. at sætte diskontoen ned, thi de realøkonomiske forudsætninger må helt klart være til stede, hvis en sådan politik skal kunne lykkes.

Jeg vil dernæst komme med nogle bemærkninger om besparelser.

For det første vil jeg sige, at jeg tror, det ville være sundt ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt, hvis man gennemførte besparelser i form af færre erhvervstilskud. Jeg forstår godt den betragtning, en minister har gjort gældende, at det kan være svært at slippe af med en underskudsvirksomhed i offentlig regie, det er nemmere i privat regie.